

MENTAMÁLARÁÐIÐ

Løgtingið
Tinghúsvegur 3
100 Tórshavn

Dagfesting: **5. februar 2018**
Tygara ref.:
Máttal.: **16/01186-35**

Løgtingsmál nr. xx/2017: Uppskot til lögtingslóg um broyting í lögtingslóg um fólkaskúlan

Uppskot til

Lögtingslóg um broyting í lögtingslóg um fólkaskúlan

(Ásetingar um sernámsfrøði, trivnaðarætlan, Førléikastovu, serligt undirvísingartilboð og dagfóringar í tilvísingum í lógartekstinum)

§ 1

Í lögtingslóg nr. 125 frá 20. juni 1997 um fólkaskúlan, sum seinast broytt við lögtingslóg nr. 46 frá 10. mai 1990, lögtingslóg nr. 128 frá 22. desember 2000, lögtingslóg nr. 53 frá 9. mai 2005, lögtingslóg nr. 64 frá 7. juni 2007, lögtingslóg nr. 34 frá 28. apríl 2009, lögtingslóg nr. 67 frá 26. mai 2011 og lögtingslóg nr. 157 frá 18. desember 2017, verða gjørdar hesar broytingar:

- § 4, stk. 5, 1. pkt. verður orðað soleiðis: "Sernám veitir skúlum, foreldrum, og øðrum, ið varða av næmingum í fólkaskúlanum, sernámsfrøðiliga og sálarfrøðiliga ráðgeving."
- Í § 4, stk. 7 verður í 2. pkt. "3., 4. og 5. stk." broytt til: "stk. 4, 5, 6 og 7."
- Í § 4, stk. 7 verður "§ 14, 3-6" í 2. pkt. broytt til: "§ 14, stk. 2, stk. 8 pkt. 2, stk. 9 og 10."
- Í § 5, stk. 2 nr. 4) verður "í fimm ella fleiri skúlaár" strikað.
- Í § 12 verður aftan á stk. 2 sum nýtt stk. sett: "Stk. 3. Landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur um serundirvísing og sernámsfrøðiligan stuðul, og hvat ein námsfrøðilig og sálarfrøðilig kanning skal umfata sbrt. stk. 2."
- Í § 12 verður aftan á stk. 3 sum nýtt stk. sett: "Stk. 4. Læriætlan verður gjørd til næmingar, ið fáa serundirvísing ella sernámsfrøðiligan stuðul sbrt. stk. 2." og stk. 3 verður eftir hetta stk. 5.
- Í § 14 verða stk. 2 og stk. 9 strikað, og verða stk. 3 - 8 og stk. 10 - 12 broytt til: "Stk. 3 verður til stk. 2, stk. 4 verður stk. 3, stk. 5 verður stk. 4, stk. 6 verður stk. 5, stk. 7 verður stk. 6, stk. 8 verður stk. 7 og stk. 10 verður stk. 8, stk. 11 verður stk. 9 og stk. 12 verður stk. 10."
- Í § 16, stk. 5 verður "sbrt. stk. 1, 2 og 9" í 1. pkt. broytt til: "sbrt. stk. 1."
- Í § 24 verður aftaná stk. 2, sum nýtt stk. sett: "Stk. 3: Førléikastovur verða skipaðar at samskipa arbeiðið hjá serlærarum,

MENTAMÁLARÁÐIÐ

lesivegleiðarum, akt-lærarum, støddfrøðivegleiðarum og øðrum **starvsfólkum** við serútbúgving, sum veita náms- og sernámsfrøðiliga ráðgeving og undirvísing.”

10. Í § 24 verður aftan á stk. 3 sum nýtt stk. sett:
“Stk. 4. Landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur um Førléikastovur sbrt. stk. 3.”
11. Í § 36 verður “§ 4, stk. 6” í 1. pkt. broytt til: “§ 4, stk. 8”.
12. Stk. 4 í § 45 verður orðað soleiðis: “Stk. 4. Skúlaleiðarin setur fyriskipan í verk fyri næmingar, ið hava serligar avbjóðingar, herundir við atliti at sosialum felagsskapi, trivnaði og tilknýti. Stig kunnu verða tikin til, at næmingar verða fluttir í annan skúla ella í annað undirvísingartilboð”.
13. Í § 45, stk. 6 verður “næmingar við atferðar-, tilknýtis og

trivnaðartrupulleikum” broytt til:
“næmingar, ið hava serligar avbjóðingar, herundir við atliti at sosialum felagsskapi, trivnaði og tilknýti”

14. Í § 45 verður aftan á stk. 6 sum nýtt stk. sett:
“Stk. 7. Landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur um skúla ella undirvísingartilboð sbrt. stk. 6.”
15. Í § 53. Stk. 1 verður aftaná nr. 6) sett nýtt nr.: “7) trivnaðarætlan skúlans.”
16. Í § 55. stk. 7 verður sett sum nýtt pkt. 2:”
Landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur um skipan, innihald og arbeiðið við meginreglunum sbrt. stk. 4.”

§ 2

Henda løgtingslóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsøkir til uppskotið

Løgtingslógarruppskotið verður gjørt, tí tað eru øki í fólkaskúlanum, sum arbeiðt verður við, men sum ikki eru ásett í lógini. Hesi eru: Førléikastovur, trivnaðarætlan og læriætlan fyri næmingar, sum hava serligar avbjóðingar. Førléikastovur vórðu skúlaárið 2011-12 skipaðar í øllum skúlum, sum hava fleiri enn 48 næmingar, og er hetta ein skipan, sum er ment hesi árin, og sum krevur bæði fakligan fòrleika og tímajáttan. Mælt verður tí til, at Førléikastovur verður ásettar í fólkaskúlalógini. Sum liður í trivnaðararbeiðinum hevur Mentamálaráðið álagt øllum skúlum at gera trivnaðarætlan, og at hon skal verða gjørd í samráð við skúlastýrið. Mælt verður tí til, at skúlastýrið ger meginreglur um trivnaðarætlan, so at bæði skúli og skúlastýri eru tilvitað um og hava meginreglur í arbeiðinum at raðfesta trivnað. Viðvíkjandi næmingum, sum fáa serundirvísing ella sernámsfrøðiligan stuðul verður mælt til at ásett verður í lógini, at serstøk læriætlan verður gjørd til tann einstaka næmingin. Mælt verður til at áseta kunngerðarheimild fyri sernámsfrøði,

MENTAMÁLARÁÐIÐ

Førleikastovur, meginreglur herímillum fyri trivnaðarætlan og til skúla ella undirvísingartilboð til næmingar, sum hava serligar avbjóðingar. Eisini er uppskot um at broyta tilvísingar, sum ikki vísa til rætta lógartekstin og at strika ásetingar í tveimum stk. í § 14, sum eru ásettar í øðrum stk. í somu grein.

1.2. Galdandi lóggáva

Galdandi lóggáva hevur ikki ásetingar um trivnaðarætlan, læriætlan til næmingar, ið hava serligar avbjóðingar og Førleikastovu. Dentur verður tó lagdur á, at skúlarnir raðfesta hesi øki, og Mentamálaráðið játtar skúlunum ávísa tímajáttan til Førleikastovur svarandi til á leið 8 milliónir, men bæði lógarásetingar og kunngerðarheimildir vanta innan hesi øki. Innan sernámsfrøðiliga økið vanta ásetingar um kunngerðarheimild og somuleiðis við atlit at skúla ella undirvísingartilboði fyri næmingar, ið hava serligar avbjóðingar.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Endamálið við uppskotinum er at útvega lógarheimild fyri trivnaðarbeiðinum í skúlunum, fyri Førleikastovum, læriætlan til næmingar, ið fáa serundirvísing ella sernámsfrøðiligan stuðul. Harumframt at áseta kunngerðarheimild fyri Førleikastovum, trivnaðarætlan og fyri sernámsfrøðiliga arbeiðinum og serligum skúla ella undirvísingartilboði fyri næmingar, ið hava serligar avbjóðingar.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Nærri ásetingar verða gjørdar viðvíkjandi serligum tørv, sernámsfrøðiligum stuðli og undirvísingartilboði ella skúla fyri næmingar, sum hava serligar avbjóðingar. Arbeiði við trivnaðarætlanum verður ásett í lógini og at trivnaðarætlanir verður partur av arbeiðinum bæði hjá skúlanum og skúlastýrinum. Førleikastovur verða heimilaðar í lógini og somuleiðis ásetingar um at gera nærri reglur fyri arbeiðið í Førleikastovum.

1.5. Ummæli og ummælisskjal

Lógaruppskotið hevur verið til ummælis hjá Kommunufelagnum, Føroya Lærarafelag, Skúlaleiðarafelagnum, Felagnum Heim og skúli, Sernámi, Serlærarafelagnum, Fólkkaskúlaráðnum, Skúlavegleiðarafelagnum, Almannamálaráðnum og Heilsu- og innlendismálaráðnum.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingarnar fyri land og kommunur

Uppskotið í sjálvum sær áleggur ikki landi og kommunum størri útreiðslur, uttan so at tímatalið í Førleikastovuni verður økt, og at fleiri skúlatilboð verða skipað til næmingar við serligum avbjóðingum. Hesi viðurskipti kunnu krevja hægri játtan til fólkkaskúlaøkið, og at kommunurnar útvega høli, amboð, innbúgv og tilfar. Hesar útreiðslur kunnu verða neyðugar á komandi fíggjarlógum hjá landi og kommunum fyri fíggjarárið 2019.

2.2. Umsitingaligar avleiðingar fyri land og kommunur

Mett verður ikki, at uppskotið hevur umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur, men verða fleiri undirvísingartil skipað til næmingar við serligum tørv ella skúli, so verða eyka

MENTAMÁLARÁÐIÐ

útreiðslur til umsiting. Hesar útreiðslur kunnu verða neyðugar á komandi fíggjarlóg fyri fíggjarárið 2019.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Uppskotið hevur ongar fíggjarligar ella umsitingarligar avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Mett verður ikki, at uppskotið hevur avleiðingarnar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Uppskotið kann hava ávirkan á ávís øki, um skipaður verður serligur skúli til næmingar, ið hava serligar avbjóðingar.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Uppskotið er við til at menna sernámsfrøðiliga økið og hevur sostatt ávirkan bæði á samfelagsbólkar og felagsskapir.

2.7. Millumtjóða sáttmálar á økinum

Eingir millumtjóða sáttmálar eru á økinum, og tí hevur lógaruppskotið pmgar avleiðingar fyri millumtjóða sáttmálar.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Eingir tvørgangandi millumtjóða sáttmálar eru á økinum, og hevur lógaruppskotið tí ongar avleiðingar á hesum øki.

2.9. Marknaforðingar

Mett verður ikki, at uppskotið elvir til marknaforðingar.

2.10. Revsing, útpanting, sektir ella onnur størri inntriv

Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um revsing, útpanting, sektir ella ger onnur størri inntriv í rættindi hjá fólki.

2.11. Skattir og avgjöld

Lógaruppskotið hevur ikki ásetingar um skattir og avgjöld.

2.12. Gjöld

Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um gjöld.

2.13. Áleggur lógaruppskotið fólki skyldur?

Lógaruppskotið leggur ikki skyldur á fólk.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein annan enn landsstýrismannin ella til kommunur?

Lógaruppskotið leggur heimildir til landsstýrismannin at áseta kunngerðarheimildir.

MENTAMÁLARÁÐIÐ

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Lógaruppskotið gevur ikki almennum ella kommunalum myndugleikum atgongd til privata ogn.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Mett verður ikki, at lógaruppskotið hevur aðrar avleiðingar enn tær, sum eru nevndar omanfyri.

2.17. Yvirlit yvir avleiðingarnar av uppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Ja	ja	Nei	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Ja	Ja	Nei	Nei
Umhvorvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Ja	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Ja	

MENTAMÁLARÁÐIÐ

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina

Til § 1, nr. 1

Broytingin í § 4, stk. 5 tilskilar, at tað er Sernám, sum veitir skúlum, foreldrum og avvarðandi sernámsfrøðiliga og sálarfrøðiliga ráðgeving.

Til § 1, nr. 2, 3, 7, 8, og 11

Talan er um um tekniskar broytingar og tillagingar í tilvísingum til lógargreinar og stk.

Til § 1, nr. 4

Broytingin inniber, at handaverk og list verður lærugrein í 1. – 7. skúlaári og at verandi áseting um, at handaverk og list er lærugrein í minsta lagi í 5 skúlaár í 1. – 7. flokki. verður strikað. Hildið verður, at handaverk og list hevur stóran týðning í heildarmenningini hjá einstaka næminginum og hevur tí, sum er, ov lítlan part í undirvísingini. Skotið verður upp, at styrkt verður um lærugreinina, so handaverk og list verður lærugrein øll skúlaárini í 1. – 7. flokki.

Til § 1, nr. 5

Eingin heimild er í verandi lóg at gera nærri reglur um ásetingina í § 12, stk. 2 um serundirvísing og sernámsfrøðiligan stuðul, sum skal verða grundaður á eina námsfrøðiliga og sálarfrøðiliga kanning. Mett verður, at tað er ikki rætt, at eingin kunngerð er, sum ásetur nærri reglur um eitt so stórt og ofta viðkvæmt evni, sum viðvíkur næmingum við serligum avbjóðingum í tilveruni. Skotið verður tí upp, at kunngerðarheimild verður ásett við atliti at § 12, stk. 2 í lógini.

Til § 1, nr. 6

Næmingar, ið fáa serundirvísing ella sernámsfrøðiligan stuðul, hava tørv á serligum fyriskipanum í lærutilgongdini. Skotið verður tí upp, at serstøk læriætlan verður gjørd, so at einstaki næmingurin fær so viðkomandi menningartilboð við atliti at læring og trivnaði sum til ber og í mun til sítt tarn.

Til § 1, nr. 9 og 10

Førleikastovur eru skipaðar í øllum skúlum, sum í minsta lagi eru 4. flokkaðir og sostatt hava fleiri enn 48 næmingar. Førleikastovur eru skipaðar við tí endamáli at samskipa fakliga og námsfrøðiliga serkunnleikan í skúlunum, soleiðis at skúlaleiðarar hava eina skipaða ráðgeving í náms- og sernámsfrøðiligum spurningar, at lærarar kunnu fáa fakliga hjálp at gera virkisætlan fyri átøk til einstaka næmingin og flokkin, og at næmingar kunna fáa skjóta og mungóða hjálp á staðnum. Hetta er eitt umfangandi arbeiði, tí at fleiri fakkólkar skulu samstarva alt eftir tørvi í mun til avbjóðingina hjá næminginum ella flokkinum m.a. serlærari, lesivegleiðari, akt-lærari, orðblindalærari, støddfrøðivegleiðari, skúlavegleiðari, kt-vørður skúlabókavørður, heilsufrøðingur og flokslærarar. Høvuðssamskipararnir í Førleikastovunum eru serlærari, lesivegleiðari og akt- lærari, sum er lærari, ið arbeiðir við atferð, kontakt og trivnaði. Álit við vegleiðing um arbeiðið er gjørt, men ásetingar vanta í lógini bæði um heimildina at skipa Førleikastovu og kunngerðarheimild um innihald og skipan. Mælt verður til, at hesi viðurskipti verða staðsett í lógini.

Til § 1, nr. 12 og 13

MENTAMÁLARÁÐIÐ

Mælt verður til at broyta orðingina atferðartrupulleikar í § 45, stk. 4 og 6 til serligar avbjóðingar. Henda orðing lýsir betur støðuna, tí at siga, at næmingar hava atferðartrupulleikar kann virka niðrandi umframt, at atburður oftast er tekn um, at okkurt er, sum nívir næmingin, at tað er annað sum liggur aftan fyri atburðin. Tá eru tað tær serligu avbjóðingarnar, sum skúlin saman við foreldrum og serkønum skal hjálpa næminginum at seta orð á og arbeiða við.

Til § 1, nr. 14

Mælt verður til at kunngerðarheimild verður ásett við atliti at § 45, stk. 6, sum fatar um at skipa serligan skúla ella undirvísingartilboð fyri næmingar, sum hava serligar avbjóðingar. Hetta kann vera eitt stórt inntriv í lívinum hjá næminginum og familjuni, og tí er umráðandi, at serlig fyriskipan er galdandi. Eisini eru serlig undirvísingartilboð skipað fyri næmingar, sum hava serligar avbjóðingar, og tí er neyðugt, at kunngerðarheimild um hesi viðurskifti verður ásett í lógini.

Til § 1, nr. 15 og 16

Mentamálaráðið hevur í sambandi við trivnaðararbeiði og at basa happing álagt øllum skúlum at gera eina trivnaðarætlan, og at skúlastýrið er partur av hesum arbeiði. Mælt verður tí til, at trivnaðarætlan verður ásett sum ein av meginreglunum fyri virkseminum hjá skúlastýrinum. Við hesari áseting eru bæði skúli og skúlastýri tengd at arbeiðinum við trivnaðarætlanini, tí at tað er skúlaleiðarin, sum ger uppskot til til skúlastýrið um meginreglurnar fyri skúlan, og hetta arbeiði ger skúlastjórin ikki sjálvur, men í samstarvi við lærarnar. Mælt verður tí til at gera nærri reglur um arbeiðið við meginreglum sambært áseting í nr. 16.

Til § 2

Áseting um gildiskomu

Mentamálaráðið, 5. februar 2018

Rigmor Dam
landsstýriskvinna

/ Poul Geert Hansen
aðalstjóri

Yvirlit yvir fylgiskjøl:

Fylgiskjal 1: Javntekstur

Fylgiskjal 2:

Fylgiskjal 3: